

Advies aan Provinciale Staten		Uw contactpersoon S. Neeskens AD/STG	
Tbv Statenvergadering d.d.	30-05-2023	Doorkiesnummer +31 235145282 neeskenss@noord-holland.nl	
Datum interim commissievergadering	15-05-2023	25 mei 2023	1 8
Onderwerp: Voortgangsnota MRA			

De interim-commissie adviseert:

De voordracht Voortgangsnota MRA als bespreekstuk te agenderen voor de Statenvergadering van dinsdag 30 mei 2023.

3 A-agenda MRA

3.a MRA: Voortgangsnota MRA (A-agenda interim-commissie 15 mei 2023)

De deadline voor het indienen van de wensen en opvattingen over de voortgangsnota MRA is vrijdag 9 juni 2023. Op 4 april 2023 ontving de provincie Noord-Holland de Voortgangsnota 2022 van de MRA, met het verzoek om ter zake wensen en opvattingen te formuleren en die uiterlijk 9 juni 2023 aan de MRA te doen toekomen. De commissie wordt gevraagd PS te adviseren over de voordracht voortgangsnota MRA. De voordracht zal worden geagendeerd voor de PS-vergadering van 30 mei 2023.

Eerste termijn commissie

Statenlid **Kostić** (PvdD) dankt de ambtenaren voor het beantwoorden van alle technische vragen. Partij voor de Dieren heeft de volgende drie punten:

- De MRA reflecteert momenteel op de uitvoeringslijnen uit de MRA-agenda, maar mist reflectie op belangrijke leidende principes zoals toekomstbestendigheid, waaronder biodiversiteit. Partij voor de Dieren wil meer aandacht voor de ecologische aspecten en deze principes. Als natuur- en ecologiebeschermers is PS de juiste instantie om dit aan te kaarten. GS stelt dat deze aspecten in alle opgaven verwerkt zijn, maar toont niet expliciet hoe. Daarom is het lastig voor PS om deze principes te controleren. Het voorstel is om het expliciet te maken in de voortgangsagenda. Zaanstad heeft dit idee inmiddels omarmd. Partij voor de Dieren dient hierover een voorstel in.
- Een tweede aandachtspunt is de herziening van de MRA-agenda, waarbij een pamflet wordt opgesteld met de Amsterdam Economic Board als leidend orgaan. In deze board zitten echter fossiele bedrijven

zoals Tata Steel en Shell. Partij voor de Dieren vraagt aan GS en de commissieleden wat hun mening is over de invloed van deze bedrijven, die aantoonbaar transities hebben vertraagd.

- PS kiest voor beleid gericht op brede welvaart binnen ecologische grenzen, onafhankelijk van economische groei. De voortgangsnota dient deze visie te weerspiegelen bij het beoordelen van economische activiteiten en prioriteiten. Het verzoek aan GS is om hierop te reflecteren.

De heer **Mülder** (D66) herkent de mooie resultaten die de MRA heeft behaald. D66 is al lang voorstander van deze samenwerking. D66 heeft de volgende punten:

- De resultaten zijn goed, maar soms zonder context en opiniërend door het zetten van vinkjes. D66 ziet ook graag terug wat er niet gelukt is. In dit kader noemt de spreker dat de ROM bijvoorbeeld succesvol € 3 miljoen heeft geïnvesteerd, maar experts zeggen dat er meer investeringen nodig zijn.
- Het verslag vraagt om input en aanzet voor discussiepunten, maar GS-brief lijkt akkoord te gaan zonder deze punten te bespreken. Wordt hier niet voorbijgegaan aan het ophalen van input?
- D66 zou graag de netcapaciteit in de MRA willen bespreken. De economische gevolgen voor de hele regio zijn groot, zo stelt de voortgangsnota. D66 stelt een inventarisatie voor en om betere afspraken te maken over de netcapaciteit.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) heeft de volgende opmerkingen over het rapport:

- Op pagina 2 wordt vermeld dat de energiecrisis veroorzaakt is door de oorlog in Oekraïne, vergelijkbaar met de oliecrisis van 1974. Destijds was er veel olie in Nederland, maar door falend management werd er gewezen op externe factoren. Dit lijkt nu opnieuw te gebeuren.
- Op pagina 15 is vermeld dat belemmeringen in wet- en regelgeving voor de energietransitie zijn weggenomen. De spreker vraagt de gedeputeerde dit toe te lichten.
- Op pagina 27 wordt de aanpak van energiearmoede vermeld. Een eenvoudige oplossing zou zijn om de hoge belasting op energie eraf te halen.

De PVV zal tegenstemmen, omdat het kritische geluid door GS ontbreekt.

Mevrouw **Poot** (VVD) geeft aan het overzicht van behaalde resultaten mooi te vinden, maar vraagt zich af welke zaken niet gelukt zijn. Dit is interessant om inzicht te krijgen in de sterke en zwakke punten van het MRA-samenwerkingsverband. De VVD hoopt dit terug te zien in de voorzet voor de nieuwe MRA-agenda.

De heer **Valk** (BBB) geeft aan dat dit overzicht de BBB, als nieuwe partij, helpt om alles te begrijpen. De fractie heeft op dit moment geen vragen.

De heer **Klein** (ChristenUnie) waardeert het uitgebreide MRA-overzicht. Het is goed om alle activiteiten te zien en hoe die passen binnen de vastgestelde richtlijnen. De spreker heeft de volgende vragen en opmerkingen:

- Op pagina 12 wordt een resultaat genoemd van de internationale promotie van economische kracht in de regio en deelregio. De formulering is algemeen, gericht op aantrekkelijke vestigingsplekken voor bedrijven. Echter, de provincie focust op circulaire economie en bedrijven met impact. De vraag is hoe

zich dit tot elkaar verhoudt. De spreker doet de suggestie om richting de MRA aan te geven dat dat niet ongeconditioneerd is.

- In het document worden een aantal suggesties gedaan voor het gesprek tussen de Staten en het college van Noord-Holland. Betreft het nu alleen de reactie op de voortgangsagenda of wordt nu het gesprek daarover gevoerd?

De heer **Wagelaar** (PvdA) merkt op dat de voortgangsrapportage een mooi en duidelijk overzicht is van wat bereikt is in de MRA. De fractie waardeert het feitelijke karakter, maar begrijpt de wens voor meer principiële reflectie. Bij het vaststellen van de nieuwe MRA-agenda komt er een inhoudelijke startnotitie met een tussenstand, waar mogelijk ook kritische punten besproken worden. De spreker roept op, op tijd te beginnen en goed na te denken over hoe het belangrijke gesprek over de nieuwe MRA-agenda te voeren.

De heer **Laport** (GL) GroenLinks is tevreden met heldere nota en de concept-antwoordbrief. GroenLinks waardeert de samenwerking in MRA-verband en gelooft in een gezamenlijke aanpak. GroenLinks heeft enkele opmerkingen:

- GroenLinks ondersteunt de suggestie in de nota voor een verder inhoudelijk debat en Aanvullend ziet GroenLinks onderwerpen die interessant zijn om nader te verkennen, zoals de congestie op het energienetwerk als verduurzamingsnoodzaak. GroenLinks pleit voor voorrang van energiezuinige bedrijven boven datacenters of andere energie-intensieve bedrijven. GroenLinks kijkt daarom uit naar de informatiesessie over het feitenonderzoek datacenters.
- GroenLinks merkt op dat de realisatie van circulaire ontwikkelingen en afspraken vaak trager verlopen dan gewenst. Ontwikkelaars ervaren verouderde en belemmerende regelgeving bij circulair bouwen. Daarnaast is het belangrijk aandacht te besteden aan het kortsluiten van grondstoffenrotondes en het realiseren van materialenhubs, waarover in de MRA-agenda wordt gesproken.
- De nota vermeldt een masterclass in 2020 over duurzaam toerisme. GroenLinks suggereert verder in te zetten op dit punt. De groei van toerisme is niet altijd wenselijk en locaties hebben capaciteitsgrenzen. Voor GroenLinks is groei alleen wenselijk als dit gepaard gaat met een schonere vorm van toerisme.
- De files zijn al op of boven pre-corona niveau. Corona toonde het belang van spreiding, thuiswerken en andere vervoersvormen. Daar zou de nadruk op moeten liggen, aldus GroenLinks. GroenLinks pleit voor gespreide werktijden, meer thuiswerken, het stimuleren van fietsgebruik en meer ov-voorzieningen. Geen nieuwe autowegen, maar betere fiets- en ov-voorzieningen voor een schoner en mooier Noord-Holland.

De heer **Stulemeijer** (50PLUS) geeft aan dat de voortgangsnota MRA-Agenda 2022 een bruikbaar document voor verdere discussie over resultaten en ambities is. 50PLUS stemt in met de reactie van GS aan het MRA-bestuur. De spreker heeft de volgende opmerkingen:

- Het is duidelijk dat de provincie een circulaire economie en energietransitie moet nastreven. Echter, koploper zijn op alle fronten is niet vanzelfsprekend.
- De focus op fietsmobiliteit is goed, maar veiligheid verdient extra aandacht. 50PLUS wil het aantal verkeersdoden tot 0 terugbrengen in 2050. Helaas is dit aantal nu gestegen tot 575. In de MRA-regio is de nadruk op veiligheid in mobiliteit essentieel om deze doelstelling te bereiken.
- De mobiliteit van oudere medemensen is een belangrijk onderwerp in een vergrijzende samenleving. Het Isolement van ouderen moet aandacht krijgen. 50PLUS wil nadrukkelijk dat dit onderwerp in

samenhang met de MRA-uitvoeringslijnen wordt meegenomen. Als voorbeeld: geen beperking van het aantal ov-haltes indien ouderen gedupeerd worden.

- 50PLUS vraagt wie in GS of het MRA-bestuur met de kennis van nu de vraag kan beantwoorden over wat het maximaal aantal inwoners in de MRA is. Oftewel, wie bepaalt bijvoorbeeld het aantal te bouwen woningen en de uitbreiding van het elektriciteitsnet? De spreker verwijst naar de publicaties van professor Jan Latten.

De heer **Dekker** (FvD) merkt op dat nog niet over de status van de MRA is gesproken. Het gaat over de inhoud van onderwerpen, wat interessant is. Echter, de MRA is een coördinatie- en afstemmingsmechanisme zonder democratisch mandaat. De ambitie in het stuk lijkt overdadig, gezien de beperkte rol die de MRA zou moeten hebben.

De heer **Van Dijk** (cvdK) merkt op dat er veel vragen zijn. Dit is begrijpelijk, aangezien het voor een aantal statenleden een nieuw onderwerp is, hoewel de samenwerking al jaren in verschillende vormen bestaat en zich constant verder ontwikkelt. Drie GS-leden zullen vandaag de (inhoudelijke) beantwoording op zich nemen.

De commissaris benadrukt dat de MRA een bestuurlijk netwerk is met 30 gemeenten en 2 provincies. De afgelopen jaren heeft de MRA haar meerwaarde bewezen op thema's zoals wonen, mobiliteit en stedelijke ontwikkeling. Door samen te werken, kunnen 30 verschillende gemeenten en 2 provincies sneller vooruitgang boeken. De provincie Noord-Holland is al een aantal jaar een partner in de MRA.

De provincie heeft actief bijgedragen aan de vernieuwde samenwerkingsafspraken in 2022. Er was behoefte aan nauwere betrokkenheid vanuit Staten en gemeenteraden in de MRA. Hieruit ontstond in 2021 een nieuwe structuur met de Algemene Vergadering als hoogste orgaan, een raadstafel voor procesmatige aspecten en het bestuur voor de dagelijkse gang van zaken.

Veel gestelde vragen passen in de lijn naar een nieuwe MRA-agenda. De accenten vanuit de Staten van Noord-Holland zullen naar verwachting hierin meegenomen worden. Belangrijke onderwerpen blijven economie, wonen, ruimtelijke ordening en mobiliteit. Echter, de nieuwe MRA-agenda zal zich ook richten op innovatie, menselijke maat en internationalisering, wat leidt tot gewijzigde accenten ten opzichte van de huidige agenda.

De heer Klein van de ChristenUnie maakte terecht een opmerking over internationale promotie. Daar wordt al invulling aan gegeven. Er is onlangs in de nieuwe MRA een reis gemaakt met als doel kennisdeling over circulaire huizenbouw, waarbij de samenwerking is gezocht met andere regio's, in dit geval New York, waar een woningbouwopgave voor één miljoen woningen ligt. In vergelijking met de Metropoolregio Amsterdam ligt er een vergelijkbare uitdaging.

De huidige voortgangsrapportage kijkt vooral terug. Hopelijk leidt dit, met een goede voorbereiding, tot een discussie in de Staten over wat de MRA wil bereiken. Misschien krijgt de voortgangsrapportage in toekomstige gesprekken met Staten en gemeenteraden een andere rol dan nu.

De commissaris vindt het belangrijk dat, naast Gedeputeerde Staten, Provinciale Staten betrokken wordt in

de discussie naar de nieuwe MRA-agenda. De vraag is welke manier het meest passend is. In de vorige Staten is een motie aangenomen om de MRA vaker op de agenda te zetten en op die manier GS en PS beter te betrekken. Dit zou goed passen in de discussie over de nieuwe MRA-agenda.

De vraag is: wat is niet gelukt en wat kan beter? Dit accent zal naar verwachting meegenomen worden in verdere rapportages. Er zijn goede resultaten, maar verbeteringen zijn mogelijk. Dit zal onderdeel zijn van de discussie richting de nieuwe MRA-agenda.

Statenlid **Kostić** (PvdD) geeft nogmaals aan dat er naar haar mening gereflecteerd moet worden op de leidende principes in lijn met Zaanstad. De vraag is of GS dit inbrengt namens Provinciale Staten of dat er mogelijk een motie nodig is.

De heer **Van Dijk** (cvdK) begrijpt de opmerking en omarmd het idee om het nadrukkelijker te bespreken en ernaar te kijken. De commissaris geeft aan dat de leidende principes zijn opgenomen in de nieuwe samenwerkingsafspraken en dat een rapportage op die basis bijdraagt aan een heldere communicatie. De commissaris zegt toe dit voorstel mee te nemen naar het MRA-bestuur.

Gedeputeerde **Zaal** reageert op de inbreng vanuit de commissie waar het gaat over de Economic Board en de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij. Voor de Economic Board staat brede welvaart centraal en hun bijdrage aan de MRA-agenda zal helpen bij het vormen van een slimme, gezonde en groene MRA. De bedrijven aan tafel bij de Board spelen een belangrijke rol in de transitie naar een groene economie en brede welvaart. Gedeputeerde Staten zijn blij dat deze partijen samenwerken om de MRA te adviseren over deze grote transitie.

Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt of het klopt dat GS zegt blij te zijn dat Shell adviseert over die transitie.

Gedeputeerde **Zaal** antwoordt dat in de MRA iedereen, inclusief bedrijfsleven, kennisinstellingen, banken, supermarkten en overheden, verantwoordelijk is voor de transitie naar een groene economie en brede welvaart. Alle betrokken partijen onderschrijven dit en werken samen aan deze transitie, waarbij iedereen een belangrijke rol speelt.

Over de ROM geeft de gedeputeerde aan dat er een investering van € 3,4 miljoen is gedaan, maar dat er meer nodig is voor de transitie. Het fonds bevat € 160 miljoen, dus er is nog veel ruimte. Voor de ROM InWest is € 3,4 miljoen een aanzienlijk bedrag. Vergeleken met andere ROM's die net bestaan, presteert deze goed. Dankzij het multipliereffect heeft de € 3,4 miljoen investering ook € 8,6 miljoen aan private en andere investeringen opgehaald. De ROM InWest heeft een succesvolle start gemaakt, maar er is nog meer nodig. Hier wordt hard aan gewerkt.

Gedeputeerde **Olthof** stelt dat de participanten aan de MRA aan de vooravond staan van een nieuwe invulling van de samenwerking in de MRA. Er is inmiddels een overleg ingepland om hierover met elkaar te spreken.

In de commissie is gesproken over de leidende principes en zijn er inhoudelijke punten ingebracht. De gedeputeerde geeft aan dat het belangrijk is na te denken over hoe deze punten worden verankerd in de nieuwe agenda en hoe hierover zal worden gerapporteerd, gezien de veranderingen in de wereld in de afgelopen vier jaar en de verwachtingen die lokale overheden, maar ook de samenleving, heeft van dit soort samenwerkingsvormen. De MRA-agenda is voor alle deelnemers aan die MRA. Dus de input van de provincie zal een plek krijgen in de bespreking van de MRA-agenda.

De heer Dekker van Forum voor Democratie benadrukte al dat de MRA een samenwerkingsverband is. Het beleid voor de provincie Noord-Holland wordt bepaald door Provinciale Staten. Uiteraard zal de provincie zich inspannen om dit zo goed mogelijk tot uitdrukking te laten komen in de MRA.

De input voor de nieuwe MRA-agenda zal worden besproken in twee sessies. Daarbij zijn de punten aangegeven door de commissie van belang, evenals de wijze van rapporteren over de leidende principes in de voortgangsrapportage. De provincie bevindt zich in een bijzonder traject vanwege de nieuwe coalitievorming. Er is er meer tijd gevraagd om input te geven voor de nieuwe agenda. Dit is om ervoor te zorgen dat provincies zoals Noord-Holland en Flevoland invloed kunnen blijven uitoefenen en een volwaardige bijdrage kunnen leveren aan de nieuwe MRA-agenda.

Tweede termijn commissie

Mevrouw **Poot** (VVD) vraagt of het klopt dat de brief ongewijzigd blijft, ondanks de opmerkingen die in de commissie zijn gemaakt.

De **voorzitter** geeft aan dat het aan de commissie is om te beslissen of de brief al dan niet gewijzigd wordt voorgelegd aan Provinciale Staten.

Mevrouw **Poot** (VVD) neemt dit nog in beraad.

De heer **Klein** (ChristenUnie) dankt voor de reactie van de gedeputeerde. Er is onduidelijkheid over wanneer er input gegeven kan worden en wat er met deze input gebeurt. De ChristenUnie zou graag de volgende input alvast mee willen geven:

- Voor de ChristenUnie zijn onderwerpen als waterstofinfrastructuur, vergroening van de industrie, maar ook de afschaffing van de btw in het ov cruciaal voor de lobby.

- De ChristenUnie wil graag geïnformeerd worden over de verbetering van het fietsroutenetwerk en dan specifiek de status van de realisatie van de doorfietsroutes versus de plannen die op papier zijn gezet.
- De ChristenUnie was verrast door de opmerking op pagina 17 over niet-uitgevoerde MRA-afspraken over circulaire economie, ondanks gemeentelijke steun. Graag wil de ChristenUnie weten waar het probleem zit. Welke afgesproken maatregelen worden ondersteund, maar niet uitgevoerd? Deze informatie kan helpen bij de agendabespreking.
- De ChristenUnie heeft behoefte aan een sessie over datacenters.
- Op de vraag hoe ervoor gezorgd kan worden dat groenblauwe onderwerpen zoals wateropgave, recreatieruimte, landschap en klimaatadaptatie voldoende aandacht krijgen, geeft de fractie als input mee aan het college dat dit beter moet worden geborgd en dat er meer normerende afspraken gemaakt moeten worden.

De heer **Laport** (GL) neemt aan dat de input uit zijn eerdere bijdrage wordt meegenomen.

De **voorzitter** geeft aan dat deze input meegenomen wordt in het vervolgtraject.

De heer **De Weerd** (Volt) stelt dat deze rapportage als doel heeft iedereen – Statenleden, raadsleden, bewoners en belanghebbende bedrijven in de Metropoolregio Amsterdam – te informeren over de prestaties van de MRA. Volt benadrukt het belang van helder taalgebruik en ziet ruimte voor verbetering in de voortgangsrapportage. De spreker noemt een voorbeeld op pagina 10. Gedeputeerde Staten wordt verzocht om aandacht te vragen voor B1-niveau taalgebruik in toekomstige rapportages. De spreker antwoordt bevestigend op de vraag van de voorzitter of het klopt dat Volt een wijziging op de brief voorstelt.

Gedeputeerde **Olthof** reageert op de inbreng van de commissie in de tweede termijn.

- Er is steeds in eerdere documenten verwezen naar het vaststellen van de MRA-agenda, waarin de koers en onderwerpen voor de komende vier jaar zullen landen. Naar verwachting nog voor de zomervakantie zal worden besproken welke zaken Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten in de MRA-agenda willen opnemen. Dit is niet hetzelfde als dingen vooruitschuiven. Het is begrijpelijk dat dit verwarrend kan zijn. Maar enkel terugkijken op het verleden geeft deze onderwerpen geen plek in de toekomst en heeft op die manier ook geen waarde.
- De verschillende fracties hebben punten aangegeven, maar Provinciale Staten beslissen om ze al dan niet in de brief op te nemen; niet de commissie. De gedeputeerde pleit ervoor de inhoudelijke discussie over de genoemde, waardevolle, punten te voeren bij de bespreking van de nieuwe MRA-agenda.
- Gedeputeerde benadrukt het belang van helder taalgebruik. De woordvoerder van Volt heeft een terecht punt dat de stukken voor iedereen goed leesbaar moeten zijn.
- Een ander punt betreft de voortgangsrapportage waarin enkele thema's – de gedeputeerde noemt het fietsnetwerk en de verkeersveiligheid, maar zo zijn er meer – verder verdiept kunnen worden. De vraag is hoe de Staten en Raden zo goed mogelijk betrokken kunnen worden bij de verdieping van deze onderwerpen en waar dit een plek krijgt in de terugkoppeling.

Deze laatste twee punten komen niet in de brief, tenzij Provinciale Staten anders beslissen, maar zullen worden ingebracht tijdens het overleg waar deze onderwerpen worden geagendeerd.

De heer **De Weerd** (Volt) dankt de gedeputeerde voor de toelichting en dat de gedeputeerde het belang van helder taalgebruik onderstreept. De vraag is of de gedeputeerde ook B1 –niveau als helder taalgebruik onderstreept.

Gedeputeerde **Olthof** benadrukt het belang van helder taalgebruik en streeft naar duidelijke communicatie. Het voorstel is om zoveel mogelijk afkortingen en verwijzingen naar andere gremia te vermijden en samen scherp te blijven op of de boodschap helder genoeg is.

De heer **Van Dijk** (cvdK) reageert op de inbreng vanuit de commissie in de tweede termijn:

- De commissaris benadrukt dat B1 al eerder in de provincie als standaard is aangenomen.
- Over de brief is mogelijk verwarring ontstaan. De voortgangsrapportage bevat suggesties voor gesprekspunten voor de vervolgdiscussie van de nieuwe MRA-agenda. Een aantal gesprekspunten die de ChristenUnie aanhaalde, zijn daarin opgenomen. De commissaris pleit ervoor er voor te waken om niet alles in de brief op te nemen, aangezien deze bedoeld is als reactie op de voortgangsrapportage. De commissaris benadrukt dat de punten en de aandachtspunten genoemd onder de uitvoeringslijnen degelijk van belang zijn om verder met elkaar te verdiepen.

De heer **Klein** (ChristenUnie) is akkoord om de punten te bespreken bij de nieuwe MRA-agenda. De spreker vraagt of er al een proces is afgesproken. Goede voorbereiding en input van de Staten uit de grote lijst met suggesties is belangrijk, zodat er een prioritering aangebracht wordt en een hoogover discussies wordt vermeden.

De heer **Van Dijk** (cvdK) geeft aan dat dat proces is uitgelijnd. De commissaris memoreert dat GS ruimte heeft gevraagd om een ordentelijke discussie te kunnen voeren. Op 8 juni 2023 vindt de eerste verdiepende sessie plaats.

Statenlid **Kostić** (PvdD) geeft aan een motie te overwegen.

De **voorzitter** constateert dat dit onderwerp voldoende is besproken. De voorzitter concludeert dat Voortgangsnota MRA vooralsnog geagendeerd wordt als bespreekpunt tijdens de Provinciale Statenvergadering van 30 mei 2023.